

Oponentní posudek diplomové práce

ŠTEFANSKÁ HUTA – KONVERZIA PRIEMYSELNÉHO AREÁLU

Diplomant: Bc. Kristína Olívia Lelková

Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Tomáš Efler,

Oponent: Ing. arch. Tomáš Kocourek

Zimní semestr 2023/2024

Ateliér Efler, Ústav památkové péče FA ČVUT

Zadání

Předmětem diplomové práce je konverze zbytků industriálního areálu Štefanská huta na východním Slovensku, postaveného v 19. století. Huť původně zpracovávala měděnou rudu, nyní je na jejím místě osada s objekty k rekreačnímu i trvalému bydlení. Část staveb v areálu již byla zbourána, část přestavěna na objekty individuálního bydlení. Zbylé nevyužité původní budovy jsou ve stavu ruin s obvodovými zdi, propadlými střechami a stropy. Celkově se zdá, že lokalita stagnuje a o památky kdysi evropsky významného hutního areálu nikdo nemá zájem.

V rámci zpracování diplomního semináře studentka shromáždila bohatý obrazový, plánový i textový materiál, na jehož základě zpracovala analýzy lokality – zejména historie budov, původního provozu apod. Chybí alespoň základní údaje o dopravní dostupnosti lokality na větší města, struktuře obyvatel a zaměstnanosti, územním plánu a strategiích obce. To vše by možná pomohlo podrobnějšímu zadání stavebního programu.

Jako cíl a zároveň zadání si diplomantka dala prezentaci hodnot hutního areálu jako celku, upozornění na jeho památkové hodnoty a nastínění vizí jeho možné obnovy.

Hodnocení

Areál je nejdříve řešen jako celek urbanisticky. Navržena je prohlídková trasa, centrální náměstí, plochy pro parkování a využití jednotlivých objektů. Další návrh se detailněji věnuje objektu administrativní budovy, budovy amalgamace a kavárně na místě budovy pro extrakci.

Budova amalgamace

Vzhledem k pokročilému stádiu destrukce i chybějící podrobnější původní plánové a obrazové dokumentaci volí studentka přístup konzervace stávajícího stavu s vložením několika nových struktur pro lepší přístupnost objektu. Ty jsou navrženy čistě a jednoduše, dochované konstrukce citlivě doplňují a nejsou zbytečně výrazné. Použité materiály (dřevo) a barevná úprava kovových prvků celkový výraz změkčují. Koncepce statického řešení a obnovy zdiva je vůči památce ohleduplná.

Kavárna

Kavárna je navržena jako jednoduchá moderní dřevostavba přisazená ke zbytku obvodové zdi původní budovy pro extrakci. Návrh je čistý, dispozice přehledná. Sklad potravin by asi mohl být přístupný spíše od baru než z odbytové plochy. V textové zprávě chybí podrobnější zdůvodnění návrhu, volba materiálů apod. Ke zvážení je, zda v lokalitě neměla být spíše navržena plnohodnotná restaurace s teplými jídly, která by přitáhla další návštěvníky a zároveň je pozdržela v místě.

Administrativní budova

V objektu je navrženo návštěvnické centrum s muzeem a galerií, v patře pět pokojů pro možnost ubytování návštěvníků. Vyčlenění prostoru pro místní obyvatele obce je určitě přínosné. Dispozice jsou navrženy bez razantního bourání. Ke zvážení je využití jednotlivých prostor – pokoje bez koupelen jsou nižšího standardu, v kontrastu k tomu je v suterénu sauna s bazénem. Promítací místnost nevyžadující denní světlo mohla být situována v suterénu, stejně tak další pomocné prostory (šatna, místnost zaměstnanců). Celkově tak možná mohly být zvýšeny ubytovací kapacity a jejich standard. Možnost ubytování spolu s možností stravování by pomohla přilákat více návštěvníků, kteří by tu zůstali delší dobu a pomohli tak životaschopnosti areálu.

Architektonický cíl zachování patiny budovy je v rozporu s navrženým stavebně technickým řešením – tepelně izolační omítka by tuto patinu určitě zakryla. „Analytické“ ponechání viditelných záklenků by podle mne působilo velmi rozpačitě. Při bližším průzkumu fasád by se jistě odhalily alespoň fragmenty profilací říms, šambrán a dalších detailů, ze kterých by se dalo vycházet při obnově (či přiblížení) původního stavu fasád. Přimlouval bych se k tradiční vápenné omítce než k tepelněizolační omítce (či nátěru?), jejíž funkčnost je v exteriéru při dané tloušťce kamenného zdiva diskutabilní.

Grafická podoba práce je na velmi vysoké úrovni, je jasná a přehledná.

Závěr

Přes výše uvedené drobné výhrady je práce odvedena s pečlivostí a celkový návrh považuji z architektonického i urbanistického hlediska za velmi kvalitní. Konverze budov je zdařilá, navržené úpravy zachovávají genia loci. Nové objekty a vestavby mají příznivé měřítko a jsou řešeny soudobě. Drobné nedostatky vidím v zadání stavebního programu – toto je však často více v režii zadavatele-stavebníka než architekta a při podrobnějších průzkumech a diskusích by bylo přesnější.

Pro obec může i tak projekt sloužit jako dobrá inspirace k dalším úvahám o oživení místa.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm B.

Ing. arch. Tomáš Kocourek

V Praze, 31. ledna 2024